

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	DRAMATURXIA
DISCIPLINA	DRAMATURXIA I
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Dirección escénica e dramaturxia
ITINERARIO	Dirección escénica e dramaturxia
CURSO	1º (1º semestre)
CRÉDITOS ECTS	5
CARÁCTER	Obrigatorio
DEPARTAMENTO	Dirección escénica e dramaturxia
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Afonso Becerra Arrojo
DOCENTES	Nome e apelidos: Afonso Becerra Arrojo Horario titorías: http://www.esadgalicia.com/qlg/profesorado.php?id=2&tit=Titorías Despacho: Dpto. de Dirección escénica e dramaturxia Contacto: afonsobecerra@edu.xunta.es
DESCRICIÓN	Principios xerais de dramaturxia. Análise das diversas formas de espectáculo (incluído o espectáculo audiovisual). Coñecemento e análise das estruturas e xéneros dramáticos e audiovisuais. Construción, elaboración e análise de xéneros e argumentos, personaxes e situacións dramáticas. Análise e documentación para a adaptación de textos non dramáticos de cara á súa escenificación.
COÑECEMENTOS PREVIOS	
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego.

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e da comunicación.
T6	Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersonal.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X7	Valorar a Arte Dramática como unha actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas que comparte obxectivos e retos.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DE ESPECIALIDADE	
ED1	Concibir propostas escénicas que fundamentan o espectáculo, xerando e analizando conceptos, textos e imaxes e valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.
ED2	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre as diferentes linguaxes e códigos que participan na representación.
ED3	Planificar e conducir o proceso xeral de creación do espectáculo, aplicando a metodoloxía de traballo pertinente.
ED5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire á metodoloxía de traballo como á renovación estética.
ED6	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Definir e aclarar que é dramaturxia e cales son os seus ámbitos específicos. As funcións do/a dramaturxista / dramaturgo/a.	T2. T17. X7. X8. ED5. ED6.
2. Deslindar e definir a terminoloxía fundamental dramatólóxica.	T13.

	X3. X8. ED5. ED6.
3. Coñecer os elementos principais que configuran a linguaxe escénica que determina as elaboracións e procesos dramáticos. Analizar as relacións entre dramaturxia, espectáculo e recepción.	T1. T4. X3. X7. ED1. ED5. ED6.
4. Coñecer os piares sobre os que se asenta o modelo dramático de base aristotélica.	T4. X3. X8. ED1. ED2. ED5. ED6.
5. Coñecer os parámetros fundamentais que configuran o paradigma posdramático e as novas dramaturxias.	T4. X3. X8. ED1. ED2. ED5. ED6.
6. Iniciar no adestramento e o dominio dos modos básicos de composición dramática do personaxe, desde a perspectiva textual e escénica.	T2. T3. T6. T7. T8. T13. X3. X5. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.
7. Iniciar na análise e composición dunha trama de acción e das configuracións espazo-temporais.	T1. T2. T3. T6. T7. T8. X3. X5. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.
8. Iniciar na análise dos mecanismos e elementos rítmicos na composición dramática	T2. T6. T7. T8. T13. X3. X5. X8. ED1. ED2. ED3. ED5. ED6.
9. Sistematizar un proceso de adaptación dramática a partir de materiais non dramáticos nin teatrais.	T1. T3. T6. T7. T8. T13. T17. X3. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5. ED6.
10. Iniciar na composición de partituras de accións escénicas de diversa índole, dentro do amplo espectro das teatralidades posdramáticas e comprobar a súa rendibilidade teatral.	T1. T2. T3. T7. T8. T13. X3. X5. X7. X8. EI2. EI3. EI5. EI6.

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIONS
1.A dramaturxia. Definición, orixes e funcións.	1.1. Definición de dramaturxia, conceptos e disciplina. 1.2. Orixes e funcións da dramaturxia. 1.3. Exemplos históricos e contemporáneos.	½ h. ½ h. ½ h.
2. Dramaturga/o e dramaturxista.	2.1. Definición. 2.2. Funcións. 2.3. Exemplos históricos e contemporáneos.	½ h. ½ h. ½ h.
3. Dramaticidade, teatralidade e literariedade.	3.1. Concepto, definición e orixes. 3.2. Procedementos. 3.3. Exemplos dentro e fóra da dramaturxia.	½ h. ½ h. ½ h.
4. Aproximación a modelos e paradigmas de composición.	4.1. O modelo da forma dramática de base aristotélico-hegeliana. O concepto de <i>pièce bien faite</i> ou <i>pièce machine</i> . 4.2. Introducción ao concepto e ás modalidades <i>posdramáticas</i> . O concepto de peza paisaxe. O <i>drama rapsódico</i> . As dramaturxias <i>performativas</i> , de teatro-danza, teatro visual e de obxectos, etc. 4.3. Dramaturxia e convencións teatrais. As convencións xerais: a ficción. As convencións particulares: a época, o xénero e o estilo. As convencións singulares: innovación. 4.4. Análise dramática das convencións teatrais. Producción e recepción.	½ h. ½ h. ½ h. ½ h.
5. A composición do personaxe.	5.1. Definición. 5.2. Funcións. 5.3. Nivel de complexidade na composición. <i>Actante</i> . <i>Actor</i> . <i>Rol</i> . <i>Identidade ficcional</i> . Tipoloxías, xéneros e estilos. 5.4. A identidade e a crise do personaxe.	½ h. ½ h. 4 h. ½ h.
6. A acción.	6.1. Definición. 6.2. Tipoloxías e concepcións. 6.3. Unidade e secuenciación. 6.4. Introducción á escrita dramática. A acción verbal e os modos de intercambio entre personaxes e a súa incidencia na acción global.	½ h. ½ h. ½ h. ½ h.
7. A <i>Historia</i> ou <i>fábula</i> e a <i>trama</i> .	7.1. Definición. 7.2. Procedementos de realización dunha <i>trama de acción</i> . 7.3. Tipoloxías e modelos. 7.4. Exemplos.	½ h. ½ h. ½ h. ½ h.
8. Análise e composición das configuracións espazo-temporais.	8.1. Definición. 8.2. Tipoloxías e niveis de significación. 8.3. Funcións.	½ h. ½ h. ½ h.
9. O ritmo na dramaturxia.	9.1. Definición. 9.2. Función. 9.3. Mecanismos básicos. Análise e composición.	½ h. ½ h. ½ h.

10. Proxecto de adaptación dramática dun texto non dramático segundo o modelo da <i>pièce bien faite</i> de base aristotélica.	10.1. Lectura, documentación e análise do texto non dramático. 10.2. Análise da trama de sucesos do texto non dramático (acción, espazo, tempo, ritmo). 10.3. Análise de personaxes do texto non dramático. 10.4. Proxecto da trama de sucesos da adaptación dramática (acción, espazo, tempo, ritmo). 10.5. Proxecto ou deseño dos personaxes da adaptación dramática.	½ h. 1 h. ½ ½ h. 1 h. 1 h.
11. Composición e realización de dramaturxias performativas posdramáticas. Elaboración de partituras de acción. Creación de mecanismos de coherencia.	11.1. Creación de mecanismos de coherencia nunha partitura de accións de diversa índole. Documentación, referentes, fontes, etc. 11.2. Realización dunha dramaturxia performativa posdramática. Improvisación e composición da partitura. 11.3. Codificación axeitada dunha dramaturxia performativa posdramática. 11.4. A construción da recepción nas dramaturxias posdramáticas. A relación prevista espectáculo – espectador/a. A partitura de efectos.	2 h. 2 h. 2 h. 1 h.
TOTAL SESIÓNS		30 de 2 h.

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introdutorias			
Exposición maxistral	6	10	16
Exposición práctico-teórica	15	20	35
Práctica individual	20	50	70
Práctica colectiva	10	10	20
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias			
Outros			
Titorías individuais	5		5
Titorías de grupo			
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras			
Actividades de avaliación. Revisión			

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSEÑANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Descrición	Descrición
Exposición introdutoria sobre a disciplina da dramaturxia.	(Temas 1 e 2) Definición dos termos básicos da disciplina. Explicación da etimoloxía, as orixes, as funcións e atribucións profesionais. Exposición dun percorrido histórico polos fitos da dramaturxia e o dramaturxismo, tanto no relativo ao exercicio profesional e artístico como a súa evolución teórica. Exposición das diferenzas e semellanzas entre as funcións do/a dramaturgo/a e do/a dramaturxista.
Exposición dos elementos e procedementos compositivos, así como as súas poéticas e finalidades artísticas, do modelo dramático da <i>pièce bien faite</i> de base aristotélica, fronte ao paradigma posdramático. Exercicios de análise e comparación.	(Temas 3 e 4) Estudo introdutorio das condicións básicas que caracterizan patróns e modelos compositivos sedimentados ao longo da historia das artes escénicas. A <i>Poética</i> de Aristóteles como manual ou receita de composición dramática. A lectura neoclásica do drama canónico, a <i>pièce bien faite</i> , <i>pièce machine</i> , fronte ás poéticas dramaturxicas desde as vangardas ata hoxe. A <i>pièce paysage</i> , as dramaturxias performativas, de teatro visual e de obxectos, de teatro-danza e teatro non textual, etc.
Exposición sobre a natureza da arte teatral e escénica, a composición dramática e a recepción. A análise dramaturxica do proceso de produción e recepción das convencións teatrais e os códigos espectaculares.	(Tema 4) Análise da natureza dos pactos convencionais e dos códigos espectaculares que conforman a linguaxe escénica e que determinan as composicións dramáticas. Estudo dos diferentes efectos que unha dramaturxia pode producir ou provocar na recepción.
Exposición teórico-práctica da análise e composición de personaxes, segundo o xénero e o estilo. Exercicios de análise e composición.	(Tema 5) Estudo dos diferentes niveis de caracterización do personaxe segundo o xénero e estilo. Análise práctica de exemplos extraídos da dramaturxia universal de diferentes épocas, xéneros e estilos.
Exposición e análise práctica da acción. A estrutura profunda da acción e o modelo actancial.	(Tema 6) Analizar as grandes liñas de acción e a súa estrutura profunda e actancial en dramaturxias coñecidas do repertorio universal.

Exposición e análise dos conceptos de <i>historia</i> ou <i>fábula</i> e <i>trama</i> . Procedementos de realización dunha <i>trama</i> dramática. Exercicios de análise e composición.	(Tema 7) Estudar os conceptos e procedementos arredor da <i>trama dramática</i> para poder aplicalos na análise e composición.
Exposición e análise dos conceptos e procedementos de configuración espazo-temporal. Exercicios de análise e composición.	(Tema 8) Estudar os conceptos e procedementos arredor das configuracións espazo-temporais para poder aplicalos na análise e composición.
Exposición e análise dos conceptos, procedementos e mecanismos rítmicos básicos que determinan o sentido nunha <i>trama de acción</i> e na composición dramática. Exercicios de análise rítmica e aplicabilidade á composición dramática.	(Tema 9) Estudar os conceptos, procedementos e mecanismos rítmicos básicos nunha <i>trama dramática</i> para poder aplicalos na análise e composición. Exercicios de análise rítmica e aplicabilidade á composición dramática.
Análise dos personaxes, <i>trama de acción</i> , configuracións espazo-temporais e mecanismos rítmicos nun relato.	(Tema 10) Práctica colectiva. Exercicio de análise dos personaxes, <i>trama de acción</i> , configuracións espazo-temporais e mecanismos rítmicos nun relato a adaptar.
Adaptación dramática dun relato ou texto non dramático. Aplicar as condicións da forma dramática de base aristotélico-hegeliana. Exercicio introdutorio á escrita dramática.	(Tema 10) Exercicio de composición dunha nova <i>trama de acción</i> e das configuracións espazo-temporais e mecanismos rítmicos para realizar unha adaptación dramática do relato, a partir dos elementos analizados nos exercicios anteriores. Aplicar as condicións da forma dramática de base aristotélico-hegeliana. Escrita dramática final da adaptación deseñada previamente na <i>trama</i> .
Exercicio, individual e colectivo, de creación e composición de partituras de accións escénicas de diversa índole dentro do amplo espectro das teatralidades posdramáticas.	(Tema 11) Realización escénica e dramaturxica dun espectáculo de pequeno formato pertencente ao amplo espectro das teatralidades performativas posdramáticas. Codificación axeitada e coherente da dramaturxia máis a súa realización escénica que demostre a súa viabilidade e eficacia. Achegar unha partitura dos efectos previstos na recepción. Achegar os documentos que xustifiquen os referentes empregados así como as decisións tomadas.

7. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
7.1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Seguimento diario	T1. T4. T6. T7. X7. ED3.	5%
Exercicios parciais de análise	T2. T3. T6. X8. ED6.	20%
Exercicios parciais de composición	T3. T6. T8. ED1. ED2.	25%
Exercicios globais de análise e composición	T2. T3. T6. T8. T13. T17. X3. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5. ED6.	50%
7.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Exame. Exercicios globais de análise e composición que implican os mesmos procedementos que os exercicios realizados durante o curso.	T1. T2. T4. T8. T13. T17. X3. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5. ED6.	100%
7.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Exame. Exercicios globais de análise e composición que implican os mesmos procedementos que os exercicios realizados durante o curso.	T1. T2. T4. T8. T13. T17. X3. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5. ED6.	100%

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS
Referencias básicas Aristóteles: (2007): <i>Poética</i> , A Coruña, Biblioteca-Arquivo Teatral Francisco Pillado Mayor da Universidade da Coruña. Becerra de Becerreá, Afonso (2007): <i>Dramaturxia. Teoría e practica</i> , Vigo, Galaxia.
Referencias complementarias Abirached, Robert (1994): <i>La crisis del personaje en el teatro moderno</i> , Madrid, ADE. Becerra de Becerreá, Afonso (2005): <i>O ritmo na dramaturxia</i> , A Coruña, Biblioteca-Arquivo Francisco Pillado Mayor da Universidade da Coruña. Lehmann, Hans-Thies (2013): <i>El teatro posdramático</i> , Murcia, CENDEAC. Melendres, Jaume (2000): <i>La dirección de los actores. Diccionario mínimo</i> , Madrid, ADE. Pavis, Patrice (1998): <i>Diccionario del teatro. Dramaturgia, estética, semiología</i> , Barcelona, Paidós. Sarrazac, Jean-Pierre (1999) : <i>L'Avenir du drame</i> , Paris, Circé.

Szondi, Peter (2011): *Teoría del drama moderno (1880-1950). Tentativa sobre lo trágico*, Madrid, Dykinson.

9. OBSERVACIÓNS

NECESIDADES PARA O DESENVOLVEMENTO DO PROCESO DE DOCENCIA APRENDIZAXE:

1. A aula deberá estar equipada con encerado e cun equipo de reprodución audiovisual para formatos DVD, MPEG4, AVI.
2. Para a elaboración da peza global final, pertencente ao ámbito das dramaturxias performativas posdramáticas, de natureza colaborativa, é preciso contar, segundo o número de alumnado e os grupos de traballo, polo menos, con dúas aulas prácticas, dentro do horario lectivo, que permitan o desenvolvemento desa dramaturxia escénica. En casos debidamente xustificadas, tamén se poderían utilizar espazos non convencionais, exteriores ou interiores, cos debidos permisos ao respecto.
3. O alumnado deberá xestionar as necesidades técnicas e artísticas, así como a produción das dramaturxias que elaboren.

Esta guía pode ser sometida a variacións en función de acordos tomados entre as partes.